

ЗАПОВЕД

19.10.2022 г.

Х РД-01-518/19.10.2022 г.

Signed by: Ivo Tsvetanov Manchev

На основание чл. 25, ал. 5 от Закона за администрацията, чл. 118, ал. 4 от Закона за здравето, чл. 10, ал. 3, чл. 11, ал. 3 и чл. 12, ал. 3 от Наредба № 26 от 18 ноември 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях

НАРЕЖДАМ:

1. Утвърждавам Програма за обучение по проблемите на ранното детско развитие, профилактиката и промоцията на здравето и първа медицинска помощ, съгласно приложението.

2. Медицинските сестри, акушерките, лекарските асистенти и фелдшерите в детските ясли преминават периодично обучение по темите от Раздел I на програмата по т. 1, педагозите в детските ясли преминават периодично обучение по темите от Раздел II на програмата по т. 1, а детегледачките в детските ясли преминават периодично обучение по темите от Раздел III на програмата по т. 1.

3. Лицата по чл. 10, ал. 3, чл. 11, ал. 3 и чл. 12, ал. 3 от Наредба № 26 от 18 ноември 2008 г. за устройството и дейността на детските ясли и детските кухни и здравните изисквания към тях, които провеждат обучение по програмата по т. 1, издават документ, удостоверяващ проведеното обучение.

4. Програмата по т. 1 да се публикува на интернет страницата на Министерство на здравеопазването.

5. Контрола по изпълнението на заповедта възлагам на д-р Тома Томов, заместник-министър на здравеопазването.

Заповедта да се съобщи на съответните лица за сведение и изпълнение.

19.10.2022 г.

Х Д-р Асен Меджидиев

Signed by: Asen Georgiev Medzhidiev

Д-Р АСЕН МЕДЖИДИЕВ

Министър на здравеопазването

**ПРОГРАМА ЗА ОБУЧЕНИЕ ПО ПРОБЛЕМИТЕ НА РАННОТО ДЕТСКО
РАЗВИТИЕ, ПРОФИЛАКТИКАТА И ПРОМОЦИЯТА НА ЗДРАВЕТО И ПЪРВА
МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ**

Програмата е предназначена за провеждане на периодично обучение за медицински сестри, акушерки, лекарски асистенти и фелдшери в детски ясли, с обща продължителност на обучението (хорариум) – 120 учебни часа, от които: теоретична част – общо 80 учебни часа (лекции) и практическа част (практически занятия и наблюдения) – общо 40 учебни часа; за провеждане на периодично обучение на педагозите в детски ясли, с обща продължителност на обучението (хорариум) – 120 учебни часа, от които: теоретична част – общо 80 учебни часа (лекции) и практическа част (практически занятия и наблюдения) – общо 40 учебни часа; за провеждане на периодично обучение на детегледачките в детски ясли, с обща продължителност на обучението (хорариум) – 85 учебни часа, от които: теоретична част – общо 55 учебни часа (лекции) и практическа част (практически занятия и наблюдения) – общо 30 учебни часа и за провеждане на въвеждащо и периодично обучение.

РАЗДЕЛ I

**ТЕМИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА МЕДИЦИНСКИ СЕСТРИ, АКУШЕРКИ, ЛЕКАРСКИ
АСИСТЕНТИ И ФЕЛДШЕРИ В ДЕТСКИ ЯСЛИ**

ТЕМАТИЧНИ РАЗДЕЛИ	Брой учебни часове (хорариум)
ОБЩА ЧАСТ	
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ РАННО ДЕТСКО РАЗВИТИЕ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	15
1. Психично развитие в ранно детство	6
2. Нарушения на развитието и поведението в ранно детство	4
3. Оценка и проследяване на психичното развитие в кърмаческа и ранна детска възраст	3
4. Физическо развитие в ранно детство	2
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПРОФИЛАКТИКА	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	15
1. Профилактика на болестите в ранно детство	5

2. Рискови фактори за здравето и развитието в ранно детство	2
3. Здравни изисквания към средата в детската ясла фактори и контрол	3
4. Закаляване в кърмаческа и ранна детска възраст	3
5. Лична хигиена и хигиенни навици на децата	3
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	24
1. Комплексна промоция на здраве в кърмаческа и ранна детска възраст	2
2. Дневен режим на децата в детската ясла	2
3. Оценка и анализ на здравното състояние на детска в детската ясла	3
4. Адаптация на децата към детската ясла	3
5. Физическа активност. Физиологични и хигиенни основи на физическото възпитание и спорт в ранна детска възраст	3
6. Значение на здравословното хранене за здравето и развитието на децата във възрастта 0-3 г.	6
7. Промоция на психично здраве при децата в яслена възраст	5
СПЕЦИАЛИЗИРАНА ЧАСТ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	16
1. Особености на възпитателните и образователни дейности в детската ясла – роля на медицинския специалист	4
2. Учене чрез игра	3
3. Особености и значение на общуването с възрастен и връстници в кърмаческа и ранна възраст	3
4. Здравни грижи за деца с увреждания и хронични заболявания в детската ясла	2
5. Организация на работата в детската ясла – фактор за качество и промоция на здравето на децата	4
ПРАКТИЧЕСКА ЧАСТ ПО ТЕМАТИЧНИТЕ РАЗДЕЛИ ОТ ОБЩАТА И СПЕЦИАЛИЗИРАНАТА ЧАСТ	20
ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ	14
НАБЛЮДЕНИЯ	6
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПЪРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	10
1. Оказване на първа медицинска помощ. Основни жизнени показатели. Измерване и оценка. Действия при пострадал в безсъзнание със запазени жизнени показатели.	2
2. Действия при пострадал с нарушения на дишането и кръвообращението (сърдечен арест).	2
3. Рани и кръвотечения. Контрол върху силно външно кръвотечение. Шок от кръвозагуба. Разпознаване, опасности и първа медицинска помощ.	2
4. Травми на кости, стави и меки тъкани. Разпознаване, опасности и първа медицинска помощ.	2
5. Изгаряния и остри отравяния. Ухапвания и ужилвания. Разпознаване, опасности и първа медицинска помощ.	1
6. Действия при обструкция на дихателния път от чуждо тяло и падане корена на езика.	1

ПРАКТИЧЕСКА ЧАСТ ПО ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПЪРВА МЕДИЦИНСКА ПОМОЩ	20
ОБЩ ХОРАРИУМ	120

РАЗДЕЛ II

ТЕМИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ПЕДАГОЗИ В ДЕТСКИ ЯСЛИ

ТЕМАТИЧНИ РАЗДЕЛИ	Брой учебни часове (хорариум)
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ РАННО ДЕТСКО РАЗВИТИЕ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	30
1. Психично развитие в ранно детство	6
2. Нарушения на развитието и поведението в ранно детство	4
3. Оценка и проследяване на психичното развитие в кърмаческа и ранна детска възраст	3
4. Особености и значение на общуването с възрастен и връстници в кърмаческа и ранна възраст	3
5. Особености и развитие на играта в ранно детство. Учене чрез игра	4
6. Особености на възпитателните и образователни дейности в детската ясла за кърмаческа и ранна възраст (0-3 г.)	6
7. Физическо развитие в ранно детство	2
8. Грижи за развитието на деца с увреждания и хронични заболявания в детската ясла	2
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ КОМПЛЕКСНА ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	30
1. Комплексна промоция на здраве в кърмаческа и ранна детска възраст	2
2. Профилактика в ранно детство	4
3. Превенция на рискови фактори за здравето и развитието в ранно детство	2
4. Дневен режим на децата в детската ясла	2
5. Лична хигиена и хигиенни навици на децата	3
6. Адаптация на децата към детската ясла	4
7. Физическа активност. Физиологични и хигиенни основи на физическото възпитание и спорт в ранна детска възраст	3
8. Значение на здравословното хранене за здравето и развитието на децата във възрастта 0-3 г.	3
9. Промоция на психично здраве при децата в яслена възраст	4
10. Организация на работата в детската ясла – фактор за качество и промоция на здравето на децата	3
ПРАКТИЧЕСКА ЧАСТ ПО ТЕМАТИЧНИ РАЗДЕЛИ РАННО ДЕТСКО РАЗВИТИЕ И КОМПЛЕКСНА ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕ	20
ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ	18

1. Оценка и проследяване на нервно-психичното развитие на децата в детската ясла със стандартизиран метод. Водене на документация	2
2. Оценка и проследяване на нервно-психичното развитие на децата в детската ясла по области (говор, сензорни дейности, моторика, емоционално-социално развитие, изобразителна дейност), със стандартизиран метод. Водене на документация	2
3. Наблюдение, оценка и анализ на общуването и взаимодействието с връстници при деца на възраст 2-3 г.	2
4. Наблюдение и оценка на общуването с възрастен при деца на възраст 10 м.-1 г. 6 м.	2
5. Оценка на игровата дейност на децата по възрасти	1
6. Планиране на занимания за деца на възраст до 12 м.	1
7. Планиране и провеждане на занимание за деца на възраст 1-2 г.	1
8. Изготвяне на дневен режим за възрастта 2-3 г. съвместно с медицинския специалист	1
9. Изготвяне на индивидуален план за адаптация на детето към детската ясла	1
10. Участие в попълване на здравно-профилактична карта на детето. Данни за НПР	1
11. Подготовка на здравно-информационна и образователна дейност за родители. Документация на педагога в детската ясла	1
12. Тренинг за работа в екип	3
НАБЛЮДЕНИЯ	2
Организация и контрол на режимните моменти	1
Наблюдение и анализ на поведението в процеса на адаптация	1
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПЪРВА ПОМОЩ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	20
1. Оказване на първа помощ. Основни жизнени показатели. Измерване и оценка. Действия при пострадал в безсъзнание със запазени жизнени показатели.	5
2. Действия при пострадал с нарушения на дишането и кръвообращението (сърдечен арест).	3
3. Рани и кръвотечения. Контрол върху силно външно кръвотечение. Шок от кръвозагуба. Разпознаване, опасности и първа помощ.	3
4. Травми на кости, стави и меки тъкани. Разпознаване, опасности и първа помощ.	3
5. Изгаряния и остри отравяния. Ухапвания и ужилвания. Разпознаване, опасности и първа помощ.	3
6. Действия при обструкция на дихателния път от чуждо тяло и падане корена на езика.	3
ПРАКТИЧЕСКА ЧАСТ ПО ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПЪРВА ПОМОЩ	20
ОБЩ ХОРАРИУМ	120

РАЗДЕЛ III

ТЕМИ ЗА ОБУЧЕНИЕ НА ДЕТЕГЛЕДАЧКИ В ДЕТСКИ ЯСЛИ

ТЕМАТИЧНИ РАЗДЕЛИ	Брой учебни часове (хорариум)
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ РАННО ДЕТСКО РАЗВИТИЕ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	16
1. Психично развитие в ранно детство	4
2. Особенности при деца с нарушения на развитието и поведението в ранно детство	2
3. Особенности на общуването с възрастен и връстници в кърмаческа и ранна възраст	3
4. Играта и играчките в ранно детство	2
5. Особенности на възпитателните дейности в детска възраст	1
6. Физическо развитие в ранно детство	2
8. Грижи за деца с увреждания и хронични заболявания в детската ясла	2
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕ В КЪРМАЧЕСКА И РАННА ДЕТСКА ВЪЗРАСТ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	12
1. Комплексна промоция на здраве в кърмаческа и ранна детска възраст	2
2. Дневен режим на децата в детската ясла	2
3. Лична хигиена и хигиенни навици на децата	2
4. Адаптация на децата към детската ясла	1
5. Значение на здравословното хранене за здравето и развитието на децата във възрастта 0-3 г.	2
6. Психично здраве на децата в яслена възраст	2
7. Организация на работата в детската ясла – фактор за качество и промоция на здравето на децата	1
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ХИГИЕНА	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	7
1. Дейности по профилактика в детската ясла	1
2. Противоепидемични мерки в детската ясла	2
3. Хигиена на помещенията, площадките за игра, бельото	4
ПРАКТИЧЕСКА ЧАСТ ПО ТЕМАТИЧНИ РАЗДЕЛИ РАННО ДЕТСКО РАЗВИТИЕ, ПРОМОЦИЯ НА ЗДРАВЕ В КЪРМАЧЕСКА И РАННА ДЕТСКА ВЪЗРАСТ И ХИГИЕНА	10
ПРАКТИЧЕСКИ ЗАНЯТИЯ	5

1. Планиране на участието в процеса на адаптация на детето към детската ясла	1
2. Планиране на участие в организацията на режимните момента	1
3. Правила за комуникация с родителите	1
4. Правила за работа в екип	2
НАБЛЮДЕНИЯ	5
Наблюдение и анализ на общуването и взаимодействията с възрастен и връстници при деца в различни възрасти	2
Наблюдение и анализ на игровата дейност на децата по възрасти	2
Наблюдение и анализ на поведението в процеса на адаптация	1
ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПЪРВА ПОМОЩ	
ТЕОРЕТИЧНА ЧАСТ	20
1. Оказване на първа помощ. Основни жизнени показатели. Измерване и оценка. Действия при пострадал в безсъзнание със запазени жизнени показатели.	5
2. Действия при пострадал с нарушения на дишането и кръвообращението (сърдечен арест).	3
3. Рани и кръвотечения. Контрол върху силно външно кръвотечение. Шок от кръвозагуба. Разпознаване, опасности и първа помощ.	3
4. Травми на кости, стави и меки тъкани. Разпознаване, опасности и първа помощ.	3
5. Изгаряния и остри отравяния. Ухапвания и ужилвания. Разпознаване, опасности и първа помощ.	3
6. Действия при обструкция на дихателния път от чуждо тяло и падане корена на езика.	3
ПРАКТИЧЕСКА ЧАСТ ПО ТЕМАТИЧЕН РАЗДЕЛ ПЪРВА ПОМОЩ	20
ОБЩ ХОРАРИУМ	85